

Greinargerð

með fjárhagsáætlun Tálknafjarðarhrepps 2024-2027

Lögð fram við síðari umræðu sveitarstjórnar um fjárhagsáætlun 2023
og þriggja ára áætlun 2024-2026

12. desember 2023

Forsendur

Þann 28. október 2023 samþykktu íbúar í Tálknafjarðarhreppi og Vesturbyggð í almennum kosningum að þessi tvö sveitarfélög skyldu sameinast í eitt á árinu 2024. Það má segja að það sé megin forsendan í þeirri fjárhagsáætlun Tálknafjarðarhrepps sem er lögð fram fyrir árin 2024-2027. Af þessu leiðir að eftirfarandi eru lykilatriði í fjárhagsáætlunargerðinni:

1. Sá langtímarammi sem var samþykktur í fjárhagsáætlun 2023-2026 er hafður til hliðsjónar við gerð fjárhagsáætlunar 2024-2027.
2. Í fjárhagsáætlun er ekki gert ráð fyrir miklum breytingum á rekstri einstaka eininga hjá Tálknafjarðarhreppi frá árinu 2023. Enn er ekki ljóst hvernig rekstrarleg áhrif sameiningar sveitarfélaganna mun birtast í einstaka reksrarliðum og því ekki hægt að gera ráð fyrir slíkum breytingum í fjárhagsáætlun á þessum tímapunkti.
3. Gjaldskrár ársins 2024 hjá Tálknafjarðarhreppi taka mið af samþykktum gjaldskráum Vesturbyggðar sem veldur því að þær taka nokkrum breytingum.
4. Gert er ráð fyrir að fjárfesting á árinu 2024 nemi 60 milljónum króna í samræmi við það sem lá til grundvallar í kynningarefni vegna sameiningarkosninga.

Hefði niðurstaða í sameiningarkosningum orðið önnur er ljóst að það hefði haft meiri áhrif í rekstri einstaka deilda en niðurstaðan er í þessari fjárhagsáætlun. Lykiltölur í rekstri Tálknafjarðarhrepps síðustu ár hafa verið með þeim hætti að ekki hefði verið komist hjá því að ráðst í erfiðar aðhaldsaðgerðir og enn frekari hækkun gjaldskráa en nú er gert. Greiningar í aðdraganda sameiningarkosninga sýndu að nýtt sveitarfélag hefur alla burði til að verða með heilbrigðan rekstur og trausta fjárhagsstöðu og því óþarft að ráðast í sársaukafullar sparnaðaraðgerðir í þessari síðustu fjárhagsáætlun í sögu Tálknafjarðarhrepps.

Við gerð fjárhagsáætlunar fyrir árin 2024-2027 var unnið út frá ýmsum forsendum, svo sem hagspám, áætlun Sambands íslenskra sveitarfélaga um útsvarstekjur, fasteignamati og greiðsluáætlun Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga. Í forsendum fjárhagsáætlunar er álagningarhlutfall útsvars óbreytt frá árinu 2023, eða 14,74%. Önnur fasteignagjöld eru aðlöguð að álagningu Vesturbyggðar og sama á við um flestar þjónustugjaldskrár.

Lykiltölur úr fjárhagsáætlun

Í rekstraráætlun A og B hluta eru heildartekjur áætlaðar 542 mkr. og framlegð rekstrar fyrir afskriftir og fjármagnsliði er jákvæð um 37,9 mkr. Að teknu tilliti til afskrifta og fjármagnsliða er rekstrarniðurstaða neikvæð, þannig að rekstrarhalli samstæðu A og B hluta er áætlaður 47,5 mkr. Gert er ráð fyrir því að fjárförf verði mætt með því að ganga á handbært fé og með langtíma lántöku. Hér er þó rétt að halda því til að haga að þegar rekstur sveitarfélaganna tveggja munu leggjast saman verða lykiltölur hins nýja sveitarfélag innan þess ramma sem fjármálareglur sveitarfélaga kveða á um eins og kom fram í greiningarvinnu og kynningarefni í aðdraganda sameiningarkosninga. Þá liggur fyrir að Alþingi hefur samþykkt að víkja fjármálareglum sveitarfélaga til hliðar til og með ársins 2025, en gert er ráð fyrir að þær taki á ný gildi árið 2026, en miðað við forsendur ætti hið nýja sveitarfélag ekki að þurfa að nýta sér það svigrúm.

Áherslur í fjárhagsáætlun ársins 2024

Eins og kemur fram í forsendum fjárhagsáætlunar gerir hún ekki ráð fyrir að það verði stórtækar breytingar á rekstri einstakra deilda og sviða hjá Tálknafjarðarhreppi. Verði sameining sveitarfélagsins við Vesturbyggð til þess að starfsemi einstaka deilda eða eininga breytist verður tekið á því með viðauka við fjárhagsáætlun þegar og ef þess þarf. Það verður nýrrar sveitarstjórnar í nýju sveitarfélagi að taka ákvarðandi um slíkt og því ekki farið í vangaveltur hér með hvaða hætti slíkt gæti orðið. Þó er ljóst að allar grunnþjónustueiningar svo sem grunnskóli, tónlistarskóli, leikskóli, íþróttamiðstöð og félagsmiðstöð verða áfram reknar á Tálknafirði þó svo að Tálknafjarðarhreppur verði ekki lengur til sem stjórnsýslueining.

Fyrirhuguð fjárfesting upp á kr. 60 milljónir á árinu 2024 skiptist á þrjá liði:

- a) Móatún, endurnýjun götu sem og lagna bæði í vatnsveitu og fráveitu:
Kr. 50.000.000.
- b) Bætt aðstaða slökkviliðs með því að tilfærslu starfsstöðva í húsi sveitarfélagsins að Strandgötu 48:
Kr. 5.000.000.
- c) Ýmis smærri verkefni
Kr. 5.000.000:

Þá er gert ráð fyrir því að áætlað viðhaldsfé í eignasjóði verði nýtt til viðhaldsverkefna bæði á Vindheimum og í Tálknafjarðarskóla. Í Vindheimum þarf að sinna viðhaldsverkefnum á þaki og ofnakerfi og í Tálknafjarðarskóla þarf að sinna viðhaldsverkefnum á þaki og gluggum. Eins verða framkvæmdir á lóð Tálknafjarðarskóla fjármagnaðar með framlagi frá Fiskeldissjóði í samræmi við samning Tálknafjarðarhrepps við sjóðinn frá árinu 2023.